

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Janem Čížkem ve věci

žalobce: **R. K.**
bytem X
zastoupený obecným zmocněncem JUDr. I. R.
sídlem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 8. 2021, č. j. X,

takto:

I. Rozhodnutí žalované ze dne 31. 8. 2021, č. j. X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002, soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou dne 25. 10. 2021 domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým žalovaná zamítla jím podané námitky a potvrdila své předchozí rozhodnutí ze dne 28. 1. 2021, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu, a to z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém

pojištění“). Podle žalované žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění, a nárok na invalidní důchod mu tedy nevznikl.

2. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce požádal o přiznání invalidního důchodu dne 7. 9. 2020. V žádosti uvedl mj. následující: *„Doba pojištění dle evidence ČSSZ. Chybějící doba [pojištění] byla již dokládána v roce 2016 na ČSSZ k jinému řízení. Originály smluv a potvrzení jsou na ČSSZ.“*
3. V posudku o invaliditě ze dne 16. 11. 2020 posudková lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení Kladno (dále jen „OSSZ Kladno“) uvedla, že se žalobce po polytraumatu z dopravní nehody v roce 2015, při níž utrpěl mj. devastační poranění pravé dolní končetiny, která mu byla posléze amputována, nachází v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění. Je tedy invalidní, přičemž se jedná o invaliditu třetího stupně. Datum vzniku invalidity bylo stanoveno ke dni podání žádosti, neboť nebyly doloženy aktuální lékařské nálezy. Míra poklesu pracovní neschopnosti byla posudkovou lékařskou stanovena na 60 %, přičemž tato hodnota byla navýšena o dalších 10 % vzhledem k vlivu žalobce na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace [§ 3 odst. 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“)].
4. Prvostupňovým rozhodnutím, jehož přílohou je osobní list důchodového pojištění vedený na žalobcovo jméno, žalovaná žádost žalobce zamítla. Uvedla, že podle posudku ze dne 16. 11. 2020 invalidita žalobce vznikla dne 7. 9. 2020. V rozhodném období od 7. 9. 2000 do 6. 9. 2000 však žalobce získal pouze 3 roky a 260 dnů pojištění a v rozhodném období od 7. 9. 2010 do 6. 9. 2020 pouze 2 roky a 171 dnů pojištění. Žalobce tak nezískal potřebnou dobu pojištění.
5. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce námitky. Rozporoval jednak to, že by se invalidním stal teprve ke dni podání žádosti, neboť úraz, po němž mu byla amputována končetina, utrpěl již dne 22. 7. 2015. Žalobce dále brojil proti závěru žalované, že nezískal potřebnou dobu pojištění. Uvedl, že v době od 1. 9. 2007 do 1. 6. 2011 byl zaměstnán u zaměstnavatele VIPERS GSM s.r.o., IČO: 27909832 (dále jen „společnost VIPERS“; nyní již zaniklá – pozn. soudu), což již v minulosti v rámci jiného řízení (žalobcem v námitkách blíže nespecifikovaného – pozn. soudu) doložil originálem pracovní smlouvy, originálem mzdového výměru a výdajovými pokladními doklady. V prvostupňovém rozhodnutí však žalovaná neodůvodnila, proč doba, kdy byl žalobce u společnosti VIPERS zaměstnán, nebyla při zjišťování doby důchodového pojištění zohledněna.
6. Přípisem ze dne 19. 5. 2021 žalovaná žalobce vyzvala k tomu, aby tvrdění, že byl v období od 1. 9. 2007 do 1. 6. 2011 důchodově pojištěn, doložil evidenčním listem důchodového pojištění ve lhůtě 30 dnů od doručení přípisu. Žalovaná současně v rámci vlastního šetření kontaktovala likvidátorku společnosti VIPERS s dotazem, zda byl žalobce u společnosti v období od 1. 9. 2007 do 1. 6. 2011 zaměstnán a zda likvidátorka nedisponuje nějakými dokumenty žalobcův pracovní poměr se společností VIPERS prokazující. Likvidátorka společnosti VIPERS žalované sdělila, že žádné relevantní dokumenty k dispozici nemá a že likvidovaná společnost je nekontaktní. Žalovaná dokumenty, které měl žalobce – dle tvrzení uvedeného v žádosti o invalidní důchod – žalované předložit v rámci jiného řízení,

nedohledala ani ve vlastních evidencích. Z odpovědi OSSZ Kladno, kterou žalovaná oslovila s dotazem, zda nemá žalobcem předložené listiny k dispozici, vyplynulo, že tyto nemůže dohledat bez specifikace příslušného správního řízení.

7. V posudku o invaliditě v námitkovém řízení ze dne 29. 4. 2021 posudková lékařka konstatovala, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost žalobce o 60 %, a je proto invalidní ve druhém stupni invalidity. Den vzniku invalidity posudková lékařka oproti předchozímu posudku korigovala – uvedla, že žalobce utrpěl amputační trauma v roce 2015. Datum vzniku invalidity – 12. 12. 2015 – pak posudková lékařka odvodila ode dne propuštění žalobce z dlouhodobé rehabilitace.
8. Napadeným rozhodnutím žalovaná námitky žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí zamítla. V návaznosti na posudek ze dne 29. 4. 2021 žalovaná konstatovala, že invalidním se žalobce stal již dnem 12. 12. 2015. Po přepočtu potřebné doby pojištění však žalovaná opětovně konstatovala, že žalobce nebyl důchodově pojištěn po dostatečně dlouhou dobu. V rozhodném období od 12. 12. 2005 do 11. 12. 2015 žalobce získal pouze 3 roky a 8 dnů pojištění namísto potřebných 5 let, v rozhodném období od 12. 12. 1995 do 30. 11. 2013 získal pouze 7 roků a 91 dnů pojištění namísto potřebných 10 let. Stran námitky týkající se pracovního poměru žalobce u společnosti VIPERS žalovaná uvedla, že chybějící doklady neeviduje ani ona, ani OSSZ Kladno. Jakékoliv dokumenty prokazující pracovní poměr žalobce u společnosti VIPERS nebyla žalovaná schopna předložit ani likvidátorka společnosti. Na výzvu žalované ze dne 19. 5. 2021, aby žalobce doložil podklady pro chybějící dobu pojištění, žalobce nereagoval. S ohledem na to nemohla žalovaná námitce žalobce o jeho účasti na důchodovém pojištění v době od 1. 9. 2007 do 1. 6. 2011 vyhovět. Žalovaná tedy uznala žalobce invalidním pro invaliditu druhého stupně ke dni 12. 12. 2015, avšak z důvodu nesplnění podmínek dle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění námitky žalobce zamítla.
9. Žalobce v žalobě brojí proti závěru žalované, že se invalidním stal teprve ke dni 12. 12. 2015, kdy byl propuštěn z dlouhodobé rehabilitace. Žalobce totiž utrpěl náhlé funkční postižení při dopravní nehodě dne 22. 7. 2015, a již od tohoto data je dle svého mínění tedy invalidním. Žalobce rovněž upozorňuje na rozpor mezi hodnocením míry poklesu pracovní neschopnosti posudkovou lékařkou v prvoinstančním řízení a posudkovou lékařkou v řízení námitkovém.
10. Žalobce dále namítá, že žalovaná rozhodovala na základě neúplně zjištěného skutkového stavu stran hodnocení potřebné doby důchodového pojištění. Žalobce připomíná, že již v roce 2017 podal u OSSZ Praha - západ žádost o uznání účasti žalobce na nemocenském pojištění v období od 1. 9. 2007 do 1. 6. 2011, kdy byl zaměstnán u společnosti VIPERS. Tuto skutečnost žalobce v řízení vedeném u OSSZ Praha – západ dokládal originálem pracovní smlouvy, originálem mzdového výměru a výdajovými pokladními doklady osvědčujícími výplatu mzdy. Následně žalobce existenci pracovního poměru u společnosti VIPERS dokladoval též čestnými prohlášeními pana P. M. a pana A. K., s nimiž v souvislosti s výkonem práce jednal za společnost VIPERS. Žalobce tvrdí, že veškeré tyto listinné důkazy má žalovaná k dispozici, a uvádí příslušnou spisovou značku řízení, v rámci něhož listiny dokládal.
11. Ve vyjádření k žalobě žalovaná uvádí, že posudková lékařka stanovila míru poklesu pracovní schopnosti žalobce na 60 % s přihlédnutím k profesi žalobce v oblasti koordinace a marketingu. Při vysokoškolském vzdělání žalobce a jeho administrativní profesi nenalezla

důvod pro další navýšení této hodnoty ve smyslu § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Co se týče potřebné doby pojištění, uvádí žalovaná, že k tvrzení žalobce, že mu do doby pojištění nebyla započtena doba trvání pracovního poměru u společnosti VIPERS, uskutečnila šetření. Listiny, které měl žalobce dle svých slov již doložit, však neevidovala ani žalovaná, ani OSSZ Kladno. Ani od likvidátorky společnosti VIPERS žalovaná nezískala žádné dokumenty, které by svědčily o pracovním poměru žalobce u jmenované společnosti. Protože žalobce na výzvu žalované ze dne 19. 5. 2021, aby doložil podklady pro chybějící dobu pojištění, nikterak nereagoval, nebylo možné námitkám žalobce stran údajného pracovního poměru u společnosti VIPERS vyhovět. Žalovaná uvádí, že teprve v žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce uvedl konkrétní informace o řízení, v rámci něhož důkazy o pracovním poměru u společnosti VIPERS dokládal – teprve v žalobě žalobce uvedl, že v roce 2017 podal u OSSZ Praha - západ žádost ve věci vzniku účasti na nemocenském pojištění v období 1. 9. 2007 do 1. 6. 2011, a teprve v žalobě odkázal na příslušný spisový materiál.

12. Žalovaná si tedy až na základě informací uvedených v žalobě vyžádala od OSSZ Praha - západ spisový materiál, který obsahuje žalobcem dříve doloženou pracovní smlouvu uzavřenou se společností VIPERS, výdajové doklady, čestná prohlášení atd. Spisový materiál obsahuje též rozhodnutí OSSZ Praha - západ ze dne 2. 9. 2020, č. j. 42010/6302/20/110/MA-PP/ROZ, podle něhož žalobci v období od 1. 9. 2007 u společnosti VIPERS účast na nemocenském pojištění nevznikla. Žalovaná ve vyjádření k žalobě shrnuje důvody tohoto výroku – pouze na základě pracovní smlouvy a mzdových výměrů totiž nelze konstatovat, že žalobci vznikla účast na nemocenském pojištění. Co se týče výdajových dokladů a svědectví zástupců společnosti VIPERS, nejde se o důkazy spolehlivě prokazující, že žalobce fakticky započal výkon zaměstnání a že zaměstnání po předmětnou dobu trvalo. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které však bylo opožděné. Žalovaná je názoru, že za situace, kdy byl žalobce pasivní a na výzvu žalované, kterou byl vyzván k doložení podkladů pro chybějící dobu pojištění, nereagoval, nebylo možné námitkám žalobce vyhovět.
13. V replice k vyjádření žalované žalobce opětovně vyjádřil názor, že se stal invalidním již dnem 22. 7. 2015. Co se týče pracovního poměru u společnosti VIPERS, uvedl žalobce, že z vyjádření žalované vyplývá, že žalovaná zcela rezignovala na možnost zhodnotit ve vzájemných souvislostech všechny důkazy, které měla k dispozici, ale nevěděla o tom. Žalobce soudu navrhl, aby listiny, které již v minulosti doložil OSSZ Praha - západ v rámci řízení o účasti na nemocenském pojištění a které nyní žalovaná předložila soudu, provedl k důkazu. Žalobce soudu navrhl rovněž výsledky svědků pana P. M. a pana A. K., jejichž čestná prohlášení o žalobcově pracovním poměru u společnosti VIPERS jsou součástí dříve předložených listin.
14. Soud na základě včasné a přípustné žaloby, podané osobou k tomu oprávněnou, přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu napadených výroků a uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), jimiž je vázán. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Nebyly zjištěny vady, k nimž by soud musel přihlédnout i bez námítky. Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť pro tento postup byly dány podmínky dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
15. Podle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud

nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.

16. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
17. Podle § 26 zákona o důchodovém pojištění se za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než jeden rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než jeden rok.
18. Podle § 40 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění činí potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků.
19. Podle § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.
20. Mezi účastníky řízení není sporné, že žalobce je po dopravní nehodě, které byl účasten v červenci roku 2015, invalidní. Námitky uplatněné žalobcem směřují primárně k otázce samotného nároku na invalidní důchod, tj. k otázce, zda žalobce získal potřebnou dobu pojištění ve smyslu shora citovaných ustanovení zákona o důchodovém pojištění. Žalobce je přesvědčen o tom, že potřebnou dobu pojištění získal a že tuto skutečnost již v minulosti žalované, resp. OSSZ Praha - západ doložil prostřednictvím několika listin. Žalovaná je naproti tomu názoru, že žalobce potřebnou dobu pojištění nezískal, resp. že své tvrzení o tom, že byl v období od 1. 9. 2007 do 1. 6. 2011 zaměstnán u společnosti VIPERS, nikterak neprokázal, ačkoliv to byl právě žalobce, kdo byl povinen na podporu svých tvrzení označit relevantní důkazy. Mezi účastníky řízení je vedle toho sporné, od jakého data je žalobce invalidní. Zatímco žalobce tvrdí, že se invalidním stal v podstatě bezprostředně po nehodě, žalovaná na žalobce jako na invalidního hledí teprve ode dne 12. 12. 2015, kdy byl propuštěn z dlouhodobé rehabilitace.
21. Ačkoliv žalobce tvrdí, že byl v období od 1. 9. 2007 do 1. 6. 2011 zaměstnán v pracovním poměru u společnosti VIPERS, a že byl tedy v této době důchodově pojištěn, z osobního listu důchodového pojištění, který žalovaná učinila přílohou prvostupňového rozhodnutí, toto žalobcovo tvrzení nevyplývá. Žalobce k výzvě žalované nedoložil ani evidenční list důchodového pojištění, který by účast žalobce na důchodovém pojištění v inkriminovaném období prokazoval. Tuto výzvu žalobce ponechal zcela bez reakce.
22. Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) v rozsudku ze dne 11. 6. 2014, č. j. 3 Ads 58/2013 - 26, uvedl, že ustanovení § 38 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního

zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „organizační zákon“) upravuje jako primární důkazní prostředek sloužící k osvědčení doby pojištění a získaných vyměřovacích základů zejména evidenční list důchodového pojištění, dříve evidenční list důchodového zabezpečení. Nejvyšší správní soud však současně konstatoval, že při absenci evidenčních listů důchodového pojištění je zapotřebí aplikovat obecná pravidla pro dokazování stanovená v § 51 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), podle něhož lze k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy, a to zejména listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek. Rovněž je dle Nejvyššího správního soudu nutné vycházet z konkrétních pravidel pro prokazování některých dob pojištění upravených v § 85 organizačního zákona, podle jehož odstavce pátého lze k prokázání doby pojištění použít čestného prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod, nelze-li tuto dobu prokázat jinak (srov. dále např. rozsudky NSS ze dne 11. 7. 2013 č. j. 4 Ads 28/2013 – 22; ze dne 12. 6. 2013, č. j. 4 Ads 8/2013 – 31; a ze dne 2. 4. 2014, č. j. 6 Ads 85/2013 – 33). Je to přitom žadatel o důchod, který je v případě nastalých pochybností o účasti na důchodovém pojištění povinen příslušné správě sociálního zabezpečení předložit na podporu svých tvrzení takové důkazy, na základě kterých bude možné učinit spolehlivý závěr o tom, že žadatel potřebnou dobu pojištění získal.

23. Skutečnost, že dle evidence žalované nebyl žalobce v období od 1. 9. 2007 do 1. 6. 2011 důchodově pojištěn a že ani sám žalobce žalované nepředložil evidenční list důchodového pojištění, který by o žalobcově účasti na důchodovém pojištění v uvedeném období svědčil, tedy bez dalšího neznamena, že uvedenou dobu nelze žalobci započít jako dobu, kdy byl důchodově pojištěn, třebaže s největší pravděpodobností pojištěn opravdu nebyl. V této souvislosti soud poznamenává, že zákon o důchodovém pojištění počítá s tzv. fikcí zaplacení pojistného, pokud zaměstnavatel v rozporu se svými povinnostmi pojistné za zaměstnance neodvedl (srov. § 11 odst. 2 větu druhou zákona o důchodovém pojištění). Jinými slovy, i kdyby žalobce v období od 1. 9. 2007 do 1. 6. 2011 důchodově pojištěn nebyl, přesto by mu tato doba mohla být pro účely posouzení nároku na invalidní důchod započtena, vykonával-li skutečně pro zaměstnavatele závislou práci v rámci pracovního poměru [srov. § 5 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění].
24. Pokud tedy žalobce tvrdil, že již v minulosti žalované, resp. OSSZ Praha - západ předložil listiny prokazující, že byl v období od 1. 9. 2007 do 1. 6. 2011 zaměstnancem společnosti VIPERS, jednalo se o tvrzení, kterému měla žalovaná věnovat patřičnou pozornost. Žalovaná se sice pokusila zjistit, zda byl žalobce skutečně ve sporném období zaměstnán u společnosti VIPERS (oslovila jednak OSSZ Kladno, jednak likvidátorku společnosti VIPERS), avšak bezvýsledně. Žalované sice nelze vytýkat skutečnost, že se jí bez patřičných informací nepodařilo dohledat listiny, které žalobce již v minulosti v rámci jiného řízení předložil a které měla k dispozici OSSZ Praha - západ (žalovaná soudu tyto dokumenty dohledala a předložila soudu až po podání žaloby). Za situace, kdy žalobce nejprve v žádosti o přiznání invalidního důchodu a posléze též v námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí uvedl, že již v minulosti v rámci jiného řízení doložil pracovní smlouvu a jiné listiny dokládající pracovní poměr se společností VIPERS, bylo povinností žalované učinit úkony nezbytné k tomu, aby se podařilo tyto listiny dohledat a v rámci řízení o přiznání invalidního důchodu je náležitě posoudit. Pokud tedy nebylo v silách žalované tyto listiny bez znalosti příslušné spisové značky dohledat a nepodařilo-li se to ani v součinnosti s OSSZ Kladno a likvidátorkou společnosti VIPERS, bylo namíste vyzvat přímo žalobce k tomu, aby konkrétně označil, jakému orgánu sociálního zabezpečení řízení listiny předložil, ke

kterému řízení a pod jakou spisovou značkou. To však žalovaná neučinila a v odůvodnění napadeného rozhodnutí učinila závěr, že „na základě uvedeného šetření a jeho výsledků tak nebylo možné započítat [žalobci] namítanou dobou pojištění a námitkám vyhovět.“ Žalovaná tím, že se na žalobce neobrátila, ve výsledku zabránila žalobci v tom, aby byly v důchodovém řízení o jeho žádosti použity jako důkaz listiny, jichž se dovolával a které jsou pro posouzení věci bezpochyby relevantní.

25. Výše uvedená vada postupu žalované je důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí, neboť pro závěr o tom, zda žalobce potřebnou dobu pojištění získal, či nikoliv, bude žalovaná muset nejprve posoudit listiny, které žalobce již v minulosti předložil OSSZ Praha – západ a k nimž se žalovaná vyjádřila teprve ve vyjádření k žalobě (soud při přezkumu správních aktů vychází výlučně z jejich odůvodnění – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003 - 58). Dle s. ř. s. je sice možné, aby méně významná vada řízení, která má charakter nedostatečně zjištěného skutkového stavu, byla v soudním řízení správním odstraněna tak, že dokazování doplní sám soud, avšak jak současně plyne z judikatury správních soudů, soudy musí vždy zvážit míru přípustného doplnění dokazování, aby nenahrazovaly činnost správního orgánu, a tím účel správního řízení nevyprazdňovaly (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 - 89, či usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015 - 71, body 40, 42 a 49). Vyžaduje-li skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, rozsáhlé nebo zásadní doplnění, je tato skutečnost důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí bez jednání dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. V nyní projednávané věci je přitom dle názoru soudu zapotřebí provést dokazování týkající se *podstatných* skutečností, a skutkový stav tedy vyžaduje *zásadní* doplnění. Výsledkem doplnění dokazování totiž mohou být zásadní skutková zjištění, která rozhodujícím způsobem ovlivní právní posouzení věci. Takovéto dokazování je však povinna provést žalovaná, neboť shora vzpomínaná judikatura Nejvyššího správního soudu akcentuje přezkumnou roli správních soudů a odmítá, že by soudy měly být orgánem nalézacím, jenž by navazoval na činnost správních orgánů jako další instance a doplněním dokazování ji v podstatných ohledech nahrazoval (srov. KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. *Soudní řád správní: Komentář*. Wolters Kluwer, str. 622). S ohledem na to soud návrhu žalobce na provedení důkazů (listinami a svědeckými výpověďmi) nevyhověl.
26. V dalším řízení tedy bude povinností žalované posoudit listiny, které OSSZ Praha - západ žalobce předložil v řízení vedeném pod sp. zn. NP/PP/1/17 (v řízení týkajícím se účasti žalobce na nemocenském pojištění), a zhodnotit, zda se jedná o důkazy spolehlivě svědčící o tom, že žalobce v době od 1. 9. 2007 do 1. 6. 2011 vykonával činnost pro společnost VIPERS. V případě kladné odpovědi bude nutné vyhodnotit, zda se jednalo o závislou práci vykonávanou zaměstnancem v rámci pracovního poměru, a zda tedy lze takto vykonanou práci ve smyslu výše uvedeného podřadit pod fikci zaplacení pojistného ve smyslu § 11 odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění. Jak soud uvedl již výše, při absenci primárních důkazních prostředků podle § 38 organizačního zákona je zapotřebí aplikovat obecné pravidlo pro dokazování stanovené v § 51 odst. 1 správního řádu. Zdejší soud v rozsudku ze dne 25. 10. 2021, č. j. 49 Ad 2/2021- 30, konstatoval, že ačkoliv je čestné prohlášení v § 85 odst. 5 organizačního zákona koncipováno jako nejzazší důkazní prostředek v situaci, kdy žádný jiný důkaz o tvrzené skutečnosti není k dispozici, stále je možné předvolat svědky podávající prohlášení a provést důkaz svědeckou výpovědí ve správním řízení podle § 55 správního řádu, neboť ani zvláštní úprava dokazování v organizačním zákoně neomezuje

způsoby dokazování, jejichž využití předvídá správní řád. Právě výsledkem svědků lze získat potřebné informace neobsažené v listině čestného prohlášení, eventuálně konfrontovat svědky s případnými nesrovnalostmi (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2019, č. j. 10 Ads 137/2019-43).

27. OSSZ Praha – západ v rozhodnutí ze dne 2. 9. 2020 konstatovala, že „[p]ouze na základě předložené pracovní smlouvy a mzdového výměru nelze konstatovat, že [žalobci] vznikla účast na nemocenském pojištění“ a že „[u] předložených výdajových dokladů a svědeckých zástupců výše uvedených společností, zde dle OSSZ taktéž nelze spolehlivě prokázat, že tyto svědčí tomu, že [žalobce] fakticky započal výkon práce pro zaměstnavatele a že zaměstnání po předmětnou dobu trvalo.“ Na toto rozhodnutí odkazuje žalovaná ve vyjádření k žalobě. Soud k tomu uvádí, že pokud by i žalovaná považovala čestná prohlášení pana P. M. a pana A. K. za nevěrohodná, resp. nedostatečná, (což nelze předjímat, neboť žalovaná uvedené důkazy samostatně nehodnotila) měla možnost uvedené osoby předvolat k výsledku a pokusit se získat doplňující informace. Ve vztahu k důkaznímu prostředku, kterým je čestné prohlášení dle § 85 odst. 5 organizačního zákona, soud navíc poznamenává, že toto prohlášení mohou poskytnout i jiné osoby než bývalí spolupracovníci (srov. opět např. rozsudek NSS ze dne 2. 10. 2019, č. j. 10 Ads 137/2019-43, odst. 20 a 21, či rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 23. 9. 2013, č. j. 78 Ad 15/2013-41).
28. Dle názoru soudu nebránilo OSSZ Praha – západ nic ani v tom, aby se pokusila např. také o výsledky bývalého jednatele společnosti VIPERS, s nímž žalobce dne 1. 9. 2007 podepsal pracovní smlouvu. Soud na tomto místě připomíná, že podle § 3 správního řádu je řízení před orgánem rozhodujícím o dávce důchodového pojištění ovládáno zásadou materiální pravdy. Správní orgán je podle této zásady odpovědný za zjištění skutkového stavu, o němž nejsou *důvodné* pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonů s požadavky dle § 2 správního řádu. Žalobní bod týkající se nedostatečně zjištěného skutkového stavu stran účasti žalobce na důchodovém pojištění v době od 1. 9. 2007 do 1. 6. 2011 je tedy důvodný.
29. Soud se dále ve stručnosti a jen nad rámec nezbytného odůvodnění vyjadřuje k dalším uplatněným námitkám. Žalobce v žalobě rozporuje tvrzení žalované, že se invalidním stal teprve ke dni 12. 12. 2015. Je totiž názoru, že je invalidním již ode dne 22. 7. 2015.
30. Soud si k této otázce vyžádal posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky ze dne 25. 8. 2022. Posudková komise dospěla k závěru, že žalobce prodělal polytrauma jako řidič motocyklu po srážce s dodávkou dne 22. 7. 2015. Po této nehodě mu byla amputována pravá dolní končetina. V posudku posudková komise konstatovala dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce a uvedla, že shledala míru poklesu pracovní schopnosti celkově o 50 % při zařazení do položky 1b kap. XV odd. B přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Komise tedy konstatovala, že žalobce byl ke dni vydání napadeného rozhodnutí invalidní ve II. stupni invalidity, přičemž invalidním se stal již dne 22. 7. 2015, tj. ke dni nehody, kdy žalobci byla zároveň amputována pravá dolní končetina.
31. V reakci na tento posudek žalobce v podání ze dne 3. 10. 2022 uvedl, že posudek obsahuje řadu nejasných formulací a závěrů neodpovídajících skutečnému stavu zdravotního postižení žalobce. Žalobce kvitoval, že posudkoví lékaři seznali, že je invalidním již ode dne dopravní nehody. Za „hlavní problém“ však považuje to, že se posudková komise nikterak nezabývala posouzením ztráty výdělečné schopnosti žalobce od okamžiku nehody do vydání napadeného rozhodnutí. Dle žalobce je nepochopitelné tvrzení posudkové komise, že ke dni

vzniku invalidity, tedy v okamžiku rozsáhlé devastace těla žalobce, měl být invalidním ve II. stupni invalidity, a měl být tedy schopen vykonávat výdělečnou činnost. Dle žalobce je totiž evidentní, že ke dni vzniku invalidity dosahovala ztráta výdělečné schopnosti 100 %, a jeho invalidita tedy odpovídala III. stupni.

32. Jak z posudku vyplývá, posudková komise dala žalobci ohledně data vzniku invalidity zapravdu, přičemž logický závěr o vzniku invalidity již od nehody dne 22. 7. 2015 nezpochybnila ani žalovaná. Uvádí-li žalobce, že ke dni vzniku invalidity dosahovala míra poklesu jeho pracovní schopnosti 100 %, neboť se nacházel ve vážném zdravotním stavu, připomíná soud § 26 zákona o důchodovém pojištění, dle kterého se za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významně pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než **jeden rok** nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než jeden rok. Podle posudku a lékařských zpráv, z nichž posudek vychází, však žalobce při dimisi z hospitalizace dne 12. 12. 2015 (tj. necelých 5 měsíců po nehodě) rehabilitoval chůzi s protézou na pravé dolní končetině. Skutečnost, že se žalobce nacházel bezprostředně po nehodě ve vážném zdravotním stavu, který mu tehdy nepochybně žádnou pracovní činnost neumožňoval, tedy automaticky neznamená, že byl (přechodně) invalidním ve III. stupni invalidity, neboť pro takovýto závěr by bylo nutné, aby žalobcova pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % na dobu delší jednoho roku (anebo by bylo možné na základě poznatků lékařské vědy takový stav důvodně předpokládat). To však z posudku nevyplývá. Uvádí-li žalobce, že v době po nehodě nepobíral dávky nemocenského pojištění, je třeba uvést, že taková skutečnost nemůže mít na posouzení stupně invalidity žádný vliv. Podmínky vzniku invalidity a podmínky vzniku nároku na dávky nemocenského pojištění a jeho výplaty stanovené právními předpisy se od sebe podstatně liší. Invalidita představuje objektivní stav daný primárně nepříznivým zdravotním stavem, nikoliv neexistencí nároku na výplatu dávek nemocenského pojištění. Nemocenské pojištění sice chrání pojištěné primárně před krátkodobými následky některých sociálních událostí, avšak skutečnost, že na dávku nemocenského pojištění nevznikl nárok, neimplikuje, že žalobce musel být v době po nehodě v určitém (III.) stupni invalidity. Žalobce ostatně ani netvrdil (a nedoložil), že by o dávky nemocenského pojištění požádal a z jakého důvodu mu případně nebylo vyhověno.
33. Z posudku tedy plyne, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činila ke dni vydání napadeného rozhodnutí 50 %, což odpovídá invaliditě druhého stupně. K závěru, že žalobcova invalidita dosahuje II. stupně, dospěla shodně i žalovaná. V tomto stupni invalidity se žalobce nachází ode dne jejího vzniku.
34. Ze shora uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí zrušil dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
35. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Žalobci nenáleží náhrada nákladů na zastoupení podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, neboť v řízení nebyl advokátem zastoupen. V řízení před soudy ve správním soudnictví se nepoužije ani vyhláška č. 254/2015 Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015 č. j. 6 As 135/2015 - 79,

č. 3344/2014 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 14. dubna 2023

Mgr. Jan Čížek, v.r.
soudce